

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum electio sit tantum eorum quæ per nos aguntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

fit aliqua rō, vel electio; quod ex hoc apparet; q̄ omnia, quæ sunt vnus natura, similiter operantur.

ARTICVLVS III.

Vtrum electio sit solum eorum, quæ sunt ad finem, vel etiam quandoque ipsius finis.

Inf. art. 4. & 6. cor. lit. 3. q. 18. arti. 4. cor. & lib. 4. contra cap. 93. fin. Et opus. 2. cap. 177. Et. 3. Eth. lect. 1. Et 1. Perih. le. 14. fi. ca. 12. post med. to. 5. ca. 2. to. 5. art. 1. ad 3.

AD TERTIVM sic proceditur. Vt, q̄ electio non sit tm̄ eorum, q̄ sunt ad finem. Dicit. n. Philosophus in 6. Eth. * q̄ electionē rectā facit virtus. Quæcunq; aut̄ illius gratia nata sunt fieri, non sunt virtutis, sed alterius potentia; illud autem, cuius gratia fit aliquid, est finis; ergo electio est finis.

¶ 3. Præ. Electio importat præceptionem vnus respectu alterius; sed sicut eorum, quæ sunt ad finē, vnū potest præcipi alteri, ita etiam diuersorum finium; ergo electio potest esse finis, sicut & illorū, quæ sunt ad finem.

SED CONTRA est, quod Philosophus dicit in 3. Ethico. * quod voluntas est finis; electio autem eorum, quæ sunt ad finem.

RESPON. Dicendū, q̄ sicut iam dictum est, * Electio consequitur finem, vel iudicium, quod est sicut conclusio syllogismi operatiui; vnde illud cadit sub electione, quod se habet, vt conclusio in syllogismo operabili. Finis aut̄ in operabilibus se habet, vt principium, & non vt conclusio, vt Philosophus dicit in 2. Phys. * vnde finis, inquantū est h̄mōi, non cadit sub electione. Sed sicut in speculatiuis, nihil prohibet, id quod est vnus demonstrationis, vel scientiæ principū, esse conclusionem alterius demonstrationis, vel scientiæ; ita et̄ contingit id, qd̄ est in vna operatione, vt finis, ordinari ad aliquid, vt ad finem; & hoc mō sub electione cadit. Sicut in operatione medici, sanitas se h̄t vt finis, vnde hoc non cadit sub electione medici, sed hoc supponit tanq̄ principū; sed sanitas corporis ordinatur ad bonum animæ. Vnde apud eum qui habet curam de animæ salute, potest sub electione cadere esse sanum, vel esse infirmum; nam Apostolus dicit 2. ad Cor. 12. Cū enim infirmor, tunc potens sum; sed vltimus finis nullo modo sub electione cadit.

It. 89. to. 5.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod fines proprii virtutum ordinantur ad beatitudinem, sicut ad vltimum finem; & hoc modo potest esse eorum electio. AD SECVDVM dicendum, q̄ sicut supra habitū est, vltimus finis est vnus tm̄; vnde vbiq; occurrit plures fines, inter eos potest esse electio, sc̄cū dū quod ordinantur ad vltimum finem.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod fines proprii virtutum ordinantur ad beatitudinem, sicut ad vltimum finem; & hoc modo potest esse eorum electio.

AD SECVDVM dicendum, q̄ sicut supra habitū est, vltimus finis est vnus tm̄; vnde vbiq; occurrit plures fines, inter eos potest esse electio, sc̄cū dū quod ordinantur ad vltimum finem.

¶ Super Questionis decimateris. Ar. IIII.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum electio sit tantum eorum, quæ per nos aguntur.

¶ Tertio art. omisso, in r̄sione ad tertiu 4. art. aduerte, aliquos minus perspicaces, nec discernentes terminos moralium, & legū, hinc dicere, q̄ in electionib. p̄dictorum singuli non eligunt, sed nominant eligēdū, cū hoc nec somnauerit hic littera, sed dicit, q̄ electio, q̄ est actus interior voluntatis, in h̄mōi electionibus est electio.

AD QVARTVM sic proceditur. Vt, q̄ electio non sit solum respectu humanorum actū. Electio. n. est eorū, q̄ sunt ad finē; sed ea, q̄ sunt ad finem, non solum sunt actus, sed et̄ organa, ut d̄r in 2. Phy. ergo electiones non sunt tantum humanorum actuum.

¶ 2. Præ. Actio à contemplatione distinguitur: sed electio etiam in contemplatione locū habet, prout Luna opinio alteri præligitur; ergo electio non est solum humanorum actuum.

lum humanorum actuum. ¶ 3. Præ. Eliguntur homines ad aliqua officia, vel secularia, vel ecclesiastica, ab his, qui nihil erga eos agunt; ergo electio non solum est humanorum actuum.

SED CONTRA est, qd̄ Phil. dicit in 3. Ethic. quod nullus eligit nisi ea, quæ existimat fieri per ipsum.

RESPON. Dicendū, q̄ sicut in tentio est finis; ita electio est eorum, q̄ sunt ad finem; finis autem vel est actio, vel res aliqua. Et cū res aliqua fuerit finis, necesse est, q̄ aliqua humana actio interueniat, vel inquantū homo facit rē illam, q̄ est finis, sicut medicus facit sanitatem, quæ est finis eius; vnde & facere sanitatem d̄r finis medici; vel inquantum hō aliquo modo vitur, vel fruitur re, quæ est finis, sicut auaro est finis pecunia, vel possessio pecuniæ. Et eodē modo dicēdum est de eo, quod est ad finē, quia necesse est vt id, quod est ad finē, vel sit actio, vel res aliqua interueniente aliqua actione, per quā facit id quod est ad finem, vel vitur eo. Et per hunc modum electio semper est humanorum actuum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod organa ordinantur ad finem, inquantum homo vitur eis propter finem.

AD SECVDVM dicendum, q̄ in ipsa contemplatione est aliquis actus intellectus assentientis huic opinioni, vel illi: actio vero exterior est, quæ contra contemplationem diuiditur.

AD TERTIVM dicendū, q̄ homo qui eligit episcopum, vel principem ciuitatis, eligit nominat ipsū in talem dignitatem; alioquin si nulla esset eius actio ad constitutionem episcopi, vel principis, non compereret ei electio. Et similiter dicendum est, quod quando cunq; dicitur aliqua res præligi alteri, adiungitur ibi aliqua operatio eligentis.

AD PRIMVM dicendū, q̄ homo qui eligit episcopum, vel principem ciuitatis, eligit nominat ipsū in talem dignitatem; alioquin si nulla esset eius actio ad constitutionem episcopi, vel principis, non compereret ei electio. Et similiter dicendum est, quod quando cunq; dicitur aliqua res præligi alteri, adiungitur ibi aliqua operatio eligentis.

AD SECVDVM dicendū, q̄ homo qui eligit episcopum, vel principem ciuitatis, eligit nominat ipsū in talem dignitatem; alioquin si nulla esset eius actio ad constitutionem episcopi, vel principis, non compereret ei electio. Et similiter dicendum est, quod quando cunq; dicitur aliqua res præligi alteri, adiungitur ibi aliqua operatio eligentis.

AD TERTIVM dicendū, q̄ homo qui eligit episcopum, vel principem ciuitatis, eligit nominat ipsū in talem dignitatem; alioquin si nulla esset eius actio ad constitutionem episcopi, vel principis, non compereret ei electio. Et similiter dicendum est, quod quando cunq; dicitur aliqua res præligi alteri, adiungitur ibi aliqua operatio eligentis.

ARTICVLVS V.

Vtrum electio sit solum possibile.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod electio non sit solum possibile. Electio enim est actus voluntatis, ut dictum est; sed voluntas est possibile, & impossibile, ut dicitur in 3. Ethico. ¶ ergo, & electio.

¶ 2. Præ. Electio est eorum, quæ per nos aguntur, sicut dictum est. * nihil ergo refert, quantum ad electionem, vtrum eligatur id, quod est impossibile simpliciter, vel id, quod est impossibile eligenti: sed frequenter ea, quæ eligimus, perficere non possumus, & sic sunt impossibilia nobis; ergo electio est impossibile.

¶ 3. Præ. Nihil hō tentat agere, nisi eligēdo; sed beatus Bñd̄ctus dicit, Quod si Prælatus aliqua impossibile

ctio nominatis talis p̄sonæ, &c. quia electio est eorū, q̄ sunt in p̄tate eligentis. Et idē est, quod ad hoc iudiciū de singulis eligentib. & de toto collegio, seu persona formante decretū electionis noce collegi. Licet em̄ dicat. Eligo talem, sub intelligit, Eligo ius dare, vel nominare, vel aliquid simile, qd̄ f̄ct̄ in potestate eligentis.

¶ Super Questionis decimateris articulum quintum.

¶ In r̄sione ad 1. art. aduerte, q̄ distinctio ibi facta de voluntate completa, & incompleta, nō sic est accipienda, quasi voluntas incompleta sit velle nō de liberatū, aut non capax meriti, & demeriti; qm̄ sensus iste est falsus. Rō enim quis deliberat velle expellere Deū de regno suo, si posset, & similia, vbi constat inueniri peccatū mortale. Sed completio, & incompletio voluntatis at̄ dicitur fm̄ modum motus voluntatis, vt in littera dicitur. Ex eo em̄ q̄ voluntatis motus est ad rem media operatione exteriori assequendā, disponēdā, &c. perfectus nō est perfectione apta nata inueniri in genere motus voluntatis, nisi terminet ad bonum agibile, q̄m̄ perfectus sit eorū ad cōsentum, delibe rationem, & h̄mōi;

Ca. 5. ante tom. 5. Artic.

D. 3.

Vtri. q. 11. Et. 3. Ethic. lec. 3. ar. 1. ca. 2. part. ante med. art. 4. h̄mōi quē.